

Министерство образования и науки Республики Татарстан  
Муниципальное казенное учреждение «Управление образования  
Исполнительного комитета Азнакаевского муниципального района»  
Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение  
«Средняя общеобразовательная школа села Урманоево»  
Азнакаевского муниципального района Республики Татарстан

Принята на заседании педсовета  
Протокол №  
от

«Утверждаю»  
Директор МБОУ «СОШ с.Урманоево»  
/Г.А.Хайбуллина/  
Приказ № от

**Дополнительная образовательная программа курса**  
**«Сәхнә көзгесе»**  
по художественно-эстетической направленности

Возраст обучающихся: 7-14 лет  
Срок реализации программы: 1 год

с.Урманоево 2025

Разработала:  
учитель начальных классов  
МБОУ «СОШ с.Урманоево»  
Самигуллина Гульсем Маликовна

## Эчтәлек

### 1 бүлек. Программаның төп характеристикалары комплексы

Аңлатма язуы ..... 3

Укыту планы ..... 9

Уку планының эчтәлегә..... 13

Программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтижәләре..... 20

### 2 бүлек. Оештыру-педагогик шартлар комплексы

Укыту-мәгълүмати һәм методик эсбап белән тәмин итү..... 22

Аттестация формалары, контроль төрләре..... 23

Кулланылган әдәбият исемлегә..... 23

1 нче кушымта. Өстәмә гомуми белем бирү гомуми үстерү программасының календарь укыту графикы.....

2 нче кушымта. Терминнар сүзлегә.....

3 нче кушымта. Укучыларны бәяләү үрнәге.....

## **1 бүлек. Программаның төп характеристикалары комплексы**

### **Аңлатма язуы**

Өстәмә гомуми белем бирү гомуми үсеш программасы сәнгать юнәлешендәге “ Сәхнә көзгесе ” 7-16 яшьлек укучылар өчен эшләнган. Укучыларның ижади сәләтләрен, сәнгати сәләтләрен һәм һәвәслекләрен үстерүгә юнәлдерелгән, укучыларның ижади үз-үзләрән белдерү, ижади импровизация мөмкинлеген күздә тотып, ачык чагылдырылган креатив характер йөртә. Өйрәнү предметы-театр сәнгате нигезләре, актерлык осталыгы нигезләре.

**Актуальлек** жәмгыятьнең кеше шәхесенең эхлакый, эстетик сыйфатларын үстерүгә ихтияжы белән аңлатыла. Гомумкешелек кыйммәтләрен аңларга, Ватан мәдәнияте һәм сәнгате казанышлары белән горурланырга, ижади хезмәткә, ижат итүгә, фантазияләргә сәләтле социаль актив ижат шәхесен формалаштыру нәкъ менә театр эшчәнлегә чаралары ярдәмендә мөмкин. Театр сәнгате үзенең эмоциональ тулылыгы, тамашачыга һәм яшәү актерга комплекслы йогынты ясауы аркасында балаларны рухи, эхлакый һәм патриотик тәрбияләүдә торган саен зуррак әһәмияткә ия була бара. Театр дәрәсләре укучыларга игътибарны, хыялны, хәтерне, фикерләүне, ихтиярны өйрәтергә мөмкинлек бирә. Театрда дәрәсләр дисциплинаштыра, партнерлар һәм тамашачылар алдында җаваплылык хисе уята, коллективизм хисе, хезмәткә мэхәббәт, кыюлык тәрбияли (һәр олы кеше дә сәхнәгә чыгарга батырчылык итми) һәм, ниһаять, бала аңлы рәвештә, Бер теләкне икенчесенә буйсындырып эш итү сәләтен үзләштерә.

Әлеге өстәмә гомуми белем бирү программасы баланың ижади потенциалын киңәйтәргә, сүзлек запасын бастырга, эхлакый-эстетик хисләр формалаштырырга мөмкинлек бирә. Төрле сәләтле укучыга үзән массакүләм куелыш эшендә дә, ялгыз башкаруда да тормышка ашырырга мөмкин. Нәкъ менә шул ана уңышлы булырга, үзән әһәмиятле итеп тоярга, үз мөмкинлекләренә ышанырга мөмкинлек бирәчәк.

**Программаның яңалыгы** шунда: укыту-тәрбия процессы эшнең төрле юнәлешләре аша тормышка ашырыла: тамашачы мәдәнияте нигезләрен тәрбияләү, башкару эшчәнлегә күнекмәләрен үстерү, театр турында белем туплау, алар үзара үрелеп, бер-берсен тулыландырлар, үзара чагылалар, бу исә тәрбияләнүчеләрдә эхлакый сыйфатлар формалашуга ярдәм итә. Алынган белемнәр тәрбияләнүчеләргә психологик инертлыкны җиңәргә, аларның ижади активлыгын үстерергә, чагыштырырга, анализларга, планлаштырырга, эчкә максатлар куярга, аларга омтылырга мөмкинлек бирәчәк.

Программа заманча таләпләр һәм түбәндәге документлар нигезендә проектланды:

- «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2012 ел, №273-ФЗ Россия Федерациясе Законы;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2025 елга кадәр чорга РФдә тәрбияне үстерү стратегиясен раслау турында» 29.05.2015 ел, №996-Р күрсәтмәләре;

- Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 27.07.2022 елгы боерыгы «Өстәмә гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында» 629 номерлы;

- 31.03.2022 елгы балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясе № 678-р;

- Россия Федерациясе Президенты каршындагы стратегик үсеш һәм милли проектлар Советы Президиумы тарафыннан расланган «Һәр баланың уңышы " федераль проекты (2018 елның 24 декабрендәге 16 номерлы беркетмә);

- РФ Баш дәүләт санитария табибының 28.01.2021 № 2 карары «СанПиН 1.2.3685-21 санитария кагыйдәләрен һәм нормаларын раслау турында» «Яшәү тирәлегә факторларының кеше өчен иминлеген һәм (яисә) зарарсызлыгын тәмин итүгә гигиена нормативлары һәм таләпләр " (рзд. VI. гигиеник балаларны һәм яшьләрне тәрбияләү һәм уку, ял итү һәм савыктыру оешмаларын төзү, тоту һәм эш режимы буенча нормативлар");

- Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының 28.01.2023 №1068/22 «өстәмә гомуми белем бирү программаларын (шул исәптән жайлаштырылганның) проектка һәм гамәлгә ашыру буенча Методик тәкъдимнәр юнәлеше турында» хаты;

Мәгариф Министрлыгының «Россия Федерациясе субъектлары мәгариф оешмаларында Мәктәп театрларын булдыру һәм үстерү мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы советы турында» 17.02.2022 ел боерыгы №83

ОО уставы.

### **Программаның максаты:**

Укучыларның ижади сәләтләрен театр сәнгате чаралары ярдәмендә үстерү.

**Бурыч:** Укытучылар: театр сәнгатенең барлыкка килү тарихы белән таныштырырга;

театр эшчәнлегенә өлкәсендә теоретик белем, практик белем һәм күнекмәләргә ия булуда ярдәм итәргә.

### **Тәрбияви:**

\* дөнья мәдәниятең рухи һәм мәдәни кыйммәтләрен, сәнгатькә җәлеп итәргә;

\* эстетик зәвык тәрбияләргә; мәктәпкәчә яшәүгә балаларда әйләнә-тирә дөньяга әхлакий мөнәсәбәт, шәхеснең әхлакий сыйфатларын формалаштырырга;

\* әйләнә-тирәдәгеләрнең адекват бәясен, үз-үзенә ышанычны формалаштырырга.

\* Танып белү процессларын үстерергә: игътибар, хыял, хәтер, образлы һәм логик фикерләү; \* тавышның сөйләм характеристикаларын үстерергә: дәрәс сулау, артикуляция, тавыш көчә;

\* мускул иреге; фантазия, пластика. ижади һәм оештыру сәләтләрен үстерү;

\* үз гамәлләренә партнерлар белән килештерә белүне камилләштерү;

\* танып белү мәнфәгатьләрен, мөстәкыйль фикерләүне активлаштырырга;

Белем бирү процессын оештыру

"Сәхнә көзгесе" программасы сәнгать юнәлешенә ия.

Программаны гамәлгә ашыру вакыты-1 ел

Дәрәсләргә формасы-төркем, индивидуаль. Уку режимы атнага 2 тапкыр 1әр сәгать (елына 72 сәгать).

Программаның адресаты.

Программа Театр ижаты белән кызыксынучы мәктәп яшендәге (7-16 яшь) балалар белән эшләү өчен каралган. Дәрәсләр үткәрү рәвешләре:

- уен;
- әңгәмә; экскурсия;
- иллюстрацияләү;
- спектакльгә бару;
- сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; образ остаханәсе;
- костюмнар, декорацияләр остаханәсе;
- укыган әсәрне сәхнәләштерү;
- кече төркемнәрдә эшләү;
- актерлар тренингы; спектакль кую;
- чыгыш.

Планлаштырыла торган нәтижәләр:

Программа укучыларга шәхси, метапредметлы һәм предметлы нәтижәләргә ирешүне тәмин итә.

### **Шәхси**

Укучыда формалашачаклар:

- мәдәниятнең һәм иҗтимагый практиканың хәзерге үсеш дәрәжәсенә туры килә торган бербөтен дөньяга караш;
- иҗат эшчәнлегә өлкәсендә танып белү активлыгы;
- үз-үзеңне чагылдыруга һәм үз-үзеңне тормышка ашыруга, социаль танылуга ихтыяж;
- шәхси-шәхси позицияләр.

Укучы формалаштыру мөмкинлеген алачак:

- беленеп торган тотрыклы укыту-танып белү мотивациясе һәм укытуга кызыксыну
- үзлегеннән белем алуга һәм үз-үзеңне тәрбияләүгә әзерлек;
- адекват уңай үзбәя.

### **Метапредметлы**

Укучы өйрәнәчәк:

- максатларны билгеләүгә, яңа максатлар куюны да кертәп, практик бурычны танып белү бурычына әйләндерүгә;
- максатларга ирешү юлларын планлаштыру;
- нәтижәсен һәм эш итү ысулын тикшереп торырга;

гамәлләрне дәрәс башкаруны адекват бәяләргә һәм кирәкле төзәтмәләр кертәргә;

- уртақ эшчәнлектә уртақ қарар эшлэгәндә үз фикеренә һәм позициянә формалаштырырга, аны партнерларның хезмәттәшлектәге позицияләре белән дәлилләргә;

- үзара контроль алып барырга һәм хезмәттәшлектә үзара кирәкле ярдәм күрсәтергә;

- педагог һәм яшәтәшләр белән хезмәттәшлекне оештыру һәм планлаштыру; коммуникатив рефлексия нигезләренә;

- конкрет шартларга қарап, бурычларны хәл итүнең иң нәтижәле ысулларын сайлау.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

мөстәкыйль рәвештә яңа максатлар һәм бурычлар куя;

- максатларга ирешүне планлаштырганда, аларга ирешү шартларын һәм чараларын мөстәкыйль һәм адекват исәпкә ал

### **Үзара предметлы**

Укучы өйрәнәчәк:

- кешенәң материал яшәү тирәлеген тудыруда сәнгатьнең ролен аңларга;

- укучыларда чынбарлыкка сәнгати зәвык һәм эстетик мөнәсәбәт формалаштырырга;

- актерлык осталыгы нигезләрен үзләштерү, тамашачылар мәдәнияте тәҗрибәсе алырга;

-режиссер, актер ролендә чыгыш ясау тәҗрибәсе алырга;

- үз тәэсирләренә рәсем рәвешендә белдерергә өйрәнергә.

### **Программаны гамәлгә ашыруга йомгаклар ясау рәвешләре:**

спектакль, чараларда катнашу.

### **Белемнәр сыйфатын бәяләү критерийлары һәм формалары**

Программада контроль формалары қаралған:

- күзәтү;
- сораптырулар;
- анкеталау;
- тестлаштыру.

Укучыларга йомгаклау аттестациясе уку елы ахырында, өстәмә гомуми белем бирү программасын үзләштергәннән соң, ижади хисап – инсценировкалар, театр миниатюралары яки мини-спектакльләр күрсәтү рәвешендә үткәрелә.

Программаны гамәлгә ашыруны тикшерүнең нәтижәле ысулы булып һәр укучының йомгаклау ижади эше – моноспектакль тора.

Уку нәтижәсе конкурсларда, олимпиадаларда ижади қазанышларда (призлы урыннарда) күзәтелә. Программаны гамәлгә ашыру барышында укытуның һәр этабында белем, белем һәм күнекмәләр мониторингы үткәрелә.

### Укыту планы

| №   | Бүлек исеме, темалар                                                                           | Сэгатьләр саны |          |           | Контроль формасы (агымдагы һәм тематик)            |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------|-----------|----------------------------------------------------|
|     |                                                                                                | Барлыгы        | Теория   | практика  |                                                    |
|     | <b>1 бүлек. Кереш</b>                                                                          | <b>4</b>       | <b>1</b> | <b>3</b>  |                                                    |
| 1.1 | Кереш дәрес                                                                                    | 1              | -        | 1         | сораштыру, уен «дәвам ит...», кереш контроль.      |
| 1.2 | Түгәрәктә йөрүчеләрнең хокуклары һәм бурычлары.<br>Куркынычсызлык техникасы буенча Инструктаж. | 1              | -        | 1         | күзәтү                                             |
| 1.3 | Программага кереп китү                                                                         | 2              | 1        | 1         | тестлаштыру, күзәтү                                |
| 2   | <b>2 бүлек. Театр мәдәнияте нигезләре</b>                                                      | <b>17</b>      | <b>6</b> | <b>11</b> |                                                    |
| 2.1 | Сәнгатьнең барлыкка килүе                                                                      | 2              | 1        | 1         | Театр-экспромт, күзәтү                             |
| 2.2 | Сәнгать төре буларак- театр                                                                    | 2              | 1        | 1         | «сәнгать төрләре» кроссворды, уен «Рәсемнәр төзе». |
| 2.3 | Тамашачы һәм театр                                                                             | 2              | 1        | 1         | викторина «Театрда этикет».                        |
| 2.4 | Театрда сәхнә арты                                                                             | 2              | 1        | 1         | табышмаклар, ижади эш «Әкият герое костюмы».       |
| 2.5 | Театрның коллектив үзенчәлеге.                                                                 | 2              | 1        | 1         |                                                    |
| 2.6 | Театрның сәнгатьле чаралары.                                                                   | 2              | -        | 2         | уен                                                |
| 2.7 | Театр–экспромт.                                                                                | 2              | -        | 2         | видеоспектакльләр турында фикер алышу һәм анализ   |
| 2.8 | Без -тамашачылар.                                                                              | 2              | 1        | 1         | видеоспектакльләр турында фикер алышу һәм анализ   |
| 2.9 | Йомгаклау дәресе "Ижади отчет»                                                                 | 1              | -        | 1         | Ижади эш                                           |
| 3   | <b>3 бүлек. Актерның эчке һәм эчке техникасы элементлары.</b>                                  | <b>30</b>      | <b>6</b> | <b>24</b> |                                                    |
| 3.1 | Актерның тышкы һәм эчке техникасы.                                                             | 1              | 1        | -         | уен                                                |

|          |                                                     |           |          |           |                                                                                                                            |
|----------|-----------------------------------------------------|-----------|----------|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.2      | Ижади мобилизация күнекмәсен формалаштыру           | 2         | 1        | -         | уен                                                                                                                        |
| 3.3      | Физик гамәлләр алгоритмы.                           | 1         | -        | 1         | уен                                                                                                                        |
| 3.4      | Пространство.                                       | 2         | 1        | 1         | уен                                                                                                                        |
| 3.5      | Яңгыраш                                             | 2         | 1        | 1         |                                                                                                                            |
| 3.6      | Сәхнәдәге хәрәкәт                                   | 2         | -        | 2         | Ижади эш                                                                                                                   |
| 3.7      | Сәхнә сөйләме.                                      | 2         | -        | 2         | Ижади эш                                                                                                                   |
| 3.8      | Сөйләм аппаратын үстерү.                            | 2         | -        | 2         | уен                                                                                                                        |
| 3.9      | Сәхнә киңлегендә аваз бүленеше.                     | 2         | -        | 2         | уен                                                                                                                        |
| 3.1<br>0 | Сөйләм тренингы.                                    | 2         | -        | 2         | сөйләм күнегүләре, шигырьләр уку, тиз әйткечләр, викторина «Тавыш үзенчәлекләре», сулыш һәм дәрәс гәүдә торышына күнегүләр |
| 3.1<br>1 | Яңадан гәүдәләнеш. Әверелү.                         | 2         | -        | 2         | Ижади эш                                                                                                                   |
| 3.1<br>2 | Сүзләр хәрәкәтләр                                   | 3         | -        | 3         | Текстка анализ                                                                                                             |
| 3.1<br>3 | Нәфис сүз                                           | 3         | -        | 3         | Текстка анализ                                                                                                             |
| 3.1<br>4 | Әдәби-сәнгать әсәрләре өстендә эш                   | 4         | 1        | 3         | күзәтү, укучылар конкурсы                                                                                                  |
| 3.1<br>5 | Арадаш аттестация.                                  | 1         | 1        | -         | Ижади бирем                                                                                                                |
| 4.       | <b>4 бүлек. Пьеса һәм спектакль өстендә эшләү</b>   | <b>15</b> | <b>4</b> | <b>11</b> |                                                                                                                            |
| 4.1      | Пьесаны сайлау.<br>Вакыйгалар буенча пьесага анализ | 2         | 1        | 1         | Сораулыктар өстендә эш                                                                                                     |
| 4.2      | Сәнгатьлелек:<br>сөйләм, мимика, ишарәләр.          | 4         | 1        | 3         | Педагогик күзәтү, анализлау                                                                                                |
| 4.3      | Реквизитлар һәм декорация әзерләү.                  | 4         | 1        | 3         | Ижади бирем                                                                                                                |
| 4.4      | Репетицияләр                                        | 4         | 1        | 3         | Педагогик күзәтү, анализлау                                                                                                |
| 4.5      | Спектакльне кую                                     | 1         | -        | 1         | Спектакльне кую                                                                                                            |
| 5        | <b>5 бүлек. Йомгаклау дәресе.</b>                   | <b>4</b>  | <b>-</b> | <b>4</b>  |                                                                                                                            |

|     |                                                   |           |           |           |                                                        |
|-----|---------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|--------------------------------------------------------|
| 5.1 | Комплекслы шөгыль                                 | 4         | -         | 4         | Ижади биремнәр.<br>Бергәләп йомгак ясау                |
| 6   | <b>Театраль каникуллар</b>                        | <b>2</b>  | <b>-</b>  | <b>2</b>  |                                                        |
| 6.1 | «Күңелле сәхнә » театральләштерелгән программасы. | 2         | -         | 2         | Актерлык эшчәнлегә осталыгы<br>буенча чаралар оештыру. |
|     | <b>Барлыгы</b>                                    | <b>72</b> | <b>17</b> | <b>55</b> |                                                        |

## **1 бүлек. Кереш.**

### **1.1. Кереш дәрес.**

Теория. Коллектив белән танышу. Бер елга эш планы турында фикер алышу. Белемгә һәм күнекмәләргә таләпләр. Үз-үзенне тоту нормаларына таләпләр. Куркынычсызлык техникасы буенча Инструктаж. Программага керту.

Тәжрибә. «Снежный ком» уены, «Знакомство-дразнилка». Театр турында белемнәр дәрәжәсен һәм күләмен ачыклау. «Дәвам Ит...» Уены. Театр студиясендә дәресләрнең үзенчәлекләре. Театр-коллектив ижат. «Йомгак " Уены.

## **2 бүлек. Театр мәдәнияте нигезләре.**

2.1. Сәнгать тууы. Теория. Борынгы жәмгыятьтә йолалар һәм ритуаллар. Сәнгать тууы. Презентация, видеофильм («Театральная Фасоль-ка», «Карусель»каналы) карау. Тәжрибә. «Вакыт машинасында сәяхәт»уены.

2.2. Театр сәнгать төре буларак. Теория. Сәнгать төрләре (әдәбият, музыка, рәсем сәнгате). Театр сәнгать төре буларак. Театр сәнгатенең үзенчәлекләре. Театрның сәнгатьнең башка төрләреннән аермасы. Театр сәнгатенең төрләре һәм жанрлары. «Театр сәнгате төрләре»н тәкъдир итү. Театраль терминнар: Театр, Опера, Балет, курчак театры.

Тәжрибә. Спектакльләрдән өзеңләре карау (курчак театры, драма театры, опера һәм балет театры).

### **2.3. Театр һәм тамашачы.**

Теория. Театрда Этикет. Театраль куелышны кабул итү мәдәнияте. Куелыш анализы.

Тәжрибә. Театр кунак бүлмәсе. Спектакльне (балалар спектаклен) в/язмаларын карау. Театраль терминнар: Спектакль, Этикет, Премьера, Аншлаг, Билет, Афиша, Акт, Антракт, Капельдинер.

### **2.4. Театраль сәхнә арты.**

Теория. Театр-бина. Сәхнә һәм тамаша залы төзелеше. Театр һөнәрләре. «Театрда» презентациясен карау (в/ф «Театрга сәяхәт").

Театр терминнары: сәхнә, Актер, Режиссер, Бутафор, Гример.

Тәжрибә. «Без - рәссамнар» ижат остаханәсе.

### **2.5. Театрның коллектив үзенчәлегә. Теория. Коллектив сәнгать төре буларак театр белән танышу.**

Тәжрибә. Күмәк күнегүләр. Үзара бәйләнешкә уеннар. Үзең генә түгел, гомуми рольгә дә эшли белүне формалаштыру «Копилка " ны. Үз мәнфәгатьләрен коллектив мәнфәгатьләренә буйсындырырга.

## 2.6. Театрның сәнгатьле чаралары.

Теория. Театр ижатының төрләрә һәм жанрлары турында башлангыч күзаллау. Театрның сәнгатьнең башка төрләрә: әдәбият, музыка, бию, ИЗО белән бәйләнеше.

Тәжрибә. Костюм-Образ һәм характер турындагы күзаллауга йогынты ясый торган төп элементларның берсе. Төрле костюмнар, декорацияләр, музыка, биюләр, реквизитлар кулланып этюдлар башкару. Театрның сәнгатьнең башка төрләрә: әдәбият, музыка, бию, ИЗО белән бәйләнеше

## 2.7. Театр-экспромт.

Нәрсә ул «экспромт»?

Тәжрибә. Театр сюжетларының мондый төрен уйнату.

## 2.8. Без-тамашачылар.

Теория. Тамаша залында үз-үзеңне тоту кагыйдәләре.

Тәжрибә. Үзешчән һәм профессиональ театрлар спектакльләрен карау, карау һәм фикер алышу. Видеоспектакльләрен карау һәм фикер алышу.

## 2.9. "Ижади хисап»йомгаклау дәресе

Тамашачыларга мини-спектакль күрсәтү. Үз эшләренә һәм иптәшләренә Анализ. Кисәтүләренә адекват кабул итә белү.

Жиһазлар: Аудио һәм видеоаппаратура (компьютер); йомшак уенчыклар, туплар, тренинг өчен маталар (келәмнәр); театр (сәхнә) костюмнары элементлары; этюдлар өчен вак реквизит әйберләре.

## **3 бүлек. Актерның тышкы һәм эчке техникасы элементлары.**

### 3.1. Актерның тышкы һәм эчке техникасы.

Теория. Төшенчәләр-актерның тышкы һәм эчке техникасы, нинди элементлардан тора.

### 3.2. Ижади мобилизация күнекмәсен формалаштыру.

Тәжрибә. Күрү игътибарын үстерүгә «позаны Кабатла»күнегүләре,

» Зеркало«,» Равномерно занять класс«,» кем нәрсәгә киянгән«,» Круг " һ. б. ишетү игътибарын һәм башка сенсор күнекмәләрен үстерүгә күнегүләр

«Тынлыкны тыңлайк», "Воробей-ворона», " Летает не летает», " танып бел иптәшеңне»,

"Бармаклар белән күрергә», «Чәчәк кибете», «Душ», "Кондитерская" һ. б.

### 3.3. Физик гамәлләр хәтере

Тәжрибә. Хыялый предметлар белән эшләү процессында игътибарны һәм мускуллар киеренкелеген дәрәс бүлү. Күзләре кайда? Нинди мускулатура эшли?

Физик гамәлләр истәлегенә индивидуаль биремнәр. Уен " Без кайда идек без әйтмибез, ә нәрсә эшләдек без күрсәтербез».

#### 3.4. Бушлык (пространство).

Тәжрибә. «Я в море», «Я в дремучем лесу», «Я в горах», «Я в пустыне» этюдларын язу һәм башкару. «Кайтаваз»күнегүе. Тавышны кабатлау күнегүләре.

#### 3.5. Яңгырау.

Тәжрибә. Тавышны кабатлау күнегүләрен башкару: яфраклар, үләннәр кыштырдавы, Диңгез дулкыннары шаулавы, жил улавы һ.б. Кошлар, Мәчеләр, Этләр, Атлар, сыерлар тавышы һ. б. аю, юлбарыс, бүре тавышы. Маймыллар сөйләшүе. Чебеннәр, черки, бал кортлары чыңлавы, бакалар бакылдавы һ.б. «кошлар переп-зыгысы»этюды.

#### 3.6. Сәхнә хәрәкәте.

Тәжрибә. Кулларның сыгымалылыгын һәм сәнгатьлелеген үстерүгә күнегүләр "Дулкын», «Су асты үсемлекләре» «агачлар», "Йөзгечләр" һ. б.

Музыка биргән темпоритм буенча хәрәкәт итә белүне үстерүгә күнегүләр.

Пластик тренинг.

Теория. Пластик сәнгатьлелек.

Тәжрибә. Ритмопластик тренинг: гәүдә торышы. Умырткалыкның төзелеше. Индивидуальлек үсеше. Аралашучанлык һәм комплекслардан арыну.

Жылыну, көйләү, мускулларны киеренкелектән һәм кыскачлардан азат итү, релаксация.

#### 3.7.Игътибар, хыял, хәтер оештыру.

Теория. Игътибар. Хыял. Ис. Кыстыргычларны һәм комплексларны алу. Фантазия һәм хыял үсеше.

Тәжрибә. Актерлар тренингы: гомуми үстерү һәм театраль уеннар һәм күнегүләр. Иҗат коллективлыгына күнегүләр.

Сәхнә сөйләмә.,

#### 3.8. Сөйләм аппаратын үстерү.

Тәжрибә. Төгәл артикуляция өстендә эш. Ирен, тел, казналык өчен Гимнастика («Точилка», «Ходики», «Кружочки»кебек күнегүләр башкару),

"Волейбол челтәре», «тешләү», «лопатки – жало», "Лошадки" һ. б.

Күнегүләр» и,э,а,о,у, ы«; икеләтә тартыклар:» пэ-ббэ, па-бба, пу-ббу, пы-ббы " һ.б. әлифбаның ничек уйлап чыгарылуы турында әкият ( Р. Киплинг әкияте буенча).

Рус балалар фольклоры белән тиз сөйләмнәр өстендә эш аша танышу.

### 3.9. Сәхнә киңлегендә аваз бүленеше.

Тәжрибә. Пространствоны аваз аша үзләштерү («жибәрү» күнекмәсе); туп белән уйнау, кул ярдәмендә ижекларне алга-сракка ыргыту; тизйөрешләрне пышылдап әйтү. «Кайтаваз» Күнегүе.

### 3.10. Сөйләм тренингы.

Теория. Тавыш туу. Сөйләм аппараты төзелеше. Сулыш һәм тавыш. Сулышны кую. Артикуляция һәм дикция. Тавышлар рәте.

Сузыклар, тартыклар. Тавыш үзенчәлекләре. Тон. Тембр. Интонация. Диапазон һәм тавыш көченең киңәюе. Тавышның очучанлыгы.

Тәжрибә. Сөйләм тренингы: сулыш гимнастикасы. Артикуляцион гимнастика: тел, казналык, ирен өчен күнегүләр. Дикцион күнегүләр.

Тавышның сөйләм характеристикаларын үстерүгә күнегүләр. Чиста сүзләр, тиз сүзләр, мәзәкләр, әкиятләр, шигырьләр.

### 3.11. Яңадан гәүдәләнеш. Әверелү.

Теория. Яңадан гәүдәләнеш турында башлангыч күзаллауны формалаштыру.

Тәжрибә. Этюдларны үсемлекләр дөньясының пластик характеристикалары аша башкару: «мин – агач, чәчәк, үлән, жылдә яфрак» этюдлары һ.б. «предметны әверелдерү», «үзем әверелдем», «гамәл – охшарга тырышу» күнегүләре.

Персонажның пластик образы.

Теория. Музыка һәм хәрәкәт. Темп һәм ритм. Музыканы тән пластикасы аша эмоциональ кабул итү.

Тәжрибә. Тере һәм терек булмаган табигатьнең пластик образы. Табигать, хайваннар турында д/ф карау. Музыкаль темага пластик импровизацияләр. Кәеф алмашынуга пластик импровизацияләр. Хайваннар образын тапшыруга пластик импровизацияләр.

Сәхнә күренеше.

Теория. Эшчәнлек-театр сәнгате теле. Гамәлнең максатчанлыгы һәм мантийгы. Тәкъдим ителгән хәлләрнең үз-үзенә тоту белән бәйләнеше. «Мин тәкъдим ителгән шартларда». Этюд. Этюд төрләре. Сүзсез гамәл элементлары. «Авырлык». «Бәя». «Янкорма».

Театраль терминнар: "гамәл", "тәкъдим ителә торган хәлләр»,

"событие», «этюд», «вес», «оценка», "пристройка".

Тәжрибә. Гамәл логикасын гамәли үзләштерү. Күнегүләр һәм этюдлар. Драматик өзек (миниатюралар) сайлау. Этюд пробалары.

Анализ.

Күрсәтү һәм фикер алышу.

### 3.12. Укучыларны арадаш аттестацияләү.

«Тавыш үзенчәлекләре» викторинасы, шигырьләр, тиз сөйләм конкурсы

### 3.13. Сүз гамәле

Тәжрибә. Сүз эшчәнлеге турында башлангыч күзаллау формалаштыру. Төрле нәтижәле бурычларны (мәсәлән, сорарга, боерырга, хупларга, чакырырга, сорарга һ. б.) бер үк тиз сөйләшү белән үтәү һәм шул ук тиз сөйләшү белән мәгънәсе буенча капма – каршы гамәлләр (мәсәлән, аңлатырга – кабат сорарга, үтенергә – баш тартырга, шелтәләргә-ялварырга, хупларга тәнкийтләргә һ.б.).

Диалог формасына ия булу:

-этиюдларны сорау-жавап, үтенеч - жавап, жөмлә-жавап һ. б. формасында башкару.

Сүз хәрәкәтенә этиюдлар уйлап табу.

### 3.14. Нәфис сүз.

Тәжрибә. Текстны логик анализлау күнекмәсен үстерү (балалар шигырьләре материалында). Тыныш билгеләре, грамматик паузалар, логик басымнар, мәсьәләләр. Укучыларны әзерләү.

### 3.15. Әдәби-әдәби әсәр өстендә эш.

Теория. Орфоэпия. Әйтелеш нормалары. Дәрәс сөйлибәз. Сөйләмнең логик-интонацион структурасы. Интонация, паузалар, логик басымнар.

Тәжрибә. Әдәби текст (шигырь, фольклор әсәрләре) өстендә эш. Әсәрне сайлау.

Сайланган материал өстендә индивидуаль һәм төркемчә эш. Аудиоһзма һәм тыңлау. Ижади эшнәң үз анализы. Укучылар конкурсы.

### 3.16. Мини-спектакль кую.

Тәжрибә. Спектакль өстендә этаплап эшләү турында башлангыч күзаллау: өстәл артында эшләү, сәхнәдә репетицияләр, спектакль чыгару, спектакль күрсәтү (тамашачы ижатның мәжбүри компоненты буларак). Спектакль өстендә эшләү режимында яши белү.

Жайланма: Аудио һәм видеоаппаратура (компьютер); т өчен йомшак уенчыклар, туплар, маталар (келәмнәр)

## 4.. Пьесаны сайлау.

### 4.1. Вакыйгалар буенча пьесага Анализ.

Теория. Пьеса белән танышу. Пьеса турында фикер алышу. Нәрсә ошады. Нинди хисләр уяттым. Вакыйгалар буенча пьесага Анализ.

Тәжрибә. Өстәл артында эшләү. Вакыйгада хәрәкәт сызыгын аерып күрсәтү. Билгеләмә үз-үзәнә тоту мотивлары, геройларның максатлары. Логик чылбырны төзү.

### 4.2. Сөйләмнең, мимиканың, ишарәләренң сәнгатьлелеге.

Теория. Образ тудыру, персонажның сәнгатьлелеге һәм характеры, сөйләмә, йөрешә өстендә эш. Костюм һәм грим.

Тәжрибә. Сәнгатьлеле чаралар һәм алымнар эзләү. Музыкаль бизәлешне сайлау. Грим сайлау.

Ижат остаханәсе.

Тәжрибә. Яңа ел театральләштерелгән тамашасы. Тамашачылар белән эшләү: конкурслар һәм уеннар үткәрү. Реквизитлар, костюмнар ясау. Репетицияләр. Ижади күрсәтү. Эшкә Анализ һәм фикер алышу.

4.3 реквизитлар, декорацияләр ясау.

Теория. Декорация төрләре белән танышу.

Тәжрибә. Декорацияләр һәм костюмнар эскизлары. Сәхнәне бизәү. Костюмнар, реквизитлар, декорацияләр ясау.

4.4. Репетицияләр.

Теория. Башкарылган эшкә Анализ.

Тәжрибә. Барлык белемнәренә, күнекмәләренә, техник чараларны һәм Талантны кулланып, нәтижәгә коллектив эш һәм ижади процесс буларак репетицияләр.

4.5. Спектакль күрсәтү.

Тәжрибә. Премьера. Спектакльне тамашачыга (балигъ булмаган укучының ата-аналарына (законлы вәкилләренә)) күрсәтү. Тамашачы белән ижади очрашулар. Спектакльне күрсәтүгә анализ. «Сәхнә көзгесе»альбомын бизәү.

## **5. Йомгаклау дәресе.**

5.1. Комплекслы шөгыль

Тәжрибә. Укуга йомгак ясау. Ижади биремнәр: театр турында Викторина, махсус терминология белеменә тест, сөйләм, ритмопластика һәм актерлык осталыгы буенча ижади биремнәр. Еллык иң яхшы ижади эшләр. Бүләкләү.

## **6. Театр каникуллары.**

6.1. «Театр дөнъясы»театральләштерелгән программасы.

Актерлык осталыгы буенча чаралар оештыру һәм уздыру.

Программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтижәләре

Танышу дәрәжәсе буенча уку ахырына укучылар беләчәк:

Театр театры сәнгатенең барлыкка килү тарихын.

Театр театраль терминнар: «Афиша», «Антракт», «Премьера», «сәхнә»,

"Актер», «Режиссер», «Бутафор», "Гример".

Профессия һөнәри терминология: "гамәл», «тәкъдим ителгән хәлләр», «вакыйга», «этюда», «авырлык», «бәя», "янкорма".

3 тамашачы этикеты кагыйдәләре.

Укучылар эшли беләчәк:

Тавыш өстендә эшләү күнекмәләренә ия булырга (сөйләм тренингы).

Игътибарны индивидуаль биремне үтәүгә юнәлтергә, тышкы дөнъяның комачаулыкларын игътибар кырыннан чыгарырга.

□ «Мин тэкъдим ителгән шартларда " принцибы буенча эш итәргә.

Тэкъдим ителгән шартларда төрле үз-үзеңне тоту мөмкинлеген күрергә.

Сүзсез элементларның үзенчәлекләрендә кешенең билгеле бер индивидуальлеге чагылышын күрергә.

Этюдның идеясен, сәхнә бурычын билгеләү.

Тэкъдим ителгән темага индивидуаль этюд күрсәтергә.

Сәхнә майданчыгындагы эшеңне һәм иптәшләрнең эшен анализларга.

Коллектив в рәвештә биремнәрне үтәргә.

### **Көтелгән нәтижә:**

Төп театр терминнары белемнәре, сәхнә хәрәкәтен кабул итү культурасы формалаштырылды, театр сәнгатеңә кызыксыну формалаштырылды.

Театрның куелышы.

Актерлык осталыгы күнекмәләренә ия булу.

Яшьтәшләр һәм өлкәннәр белән хезмәттәшлек итү күнекмәләренә ия булу.

Укуга тотрыклы мотивация.

### **Укучылар беләчәк:**

Театр сәнгате тарихы, театр сәнгатең төрләре һәм жанрлары, Театр һөнәрләре.

Театрда һәм жәмгыятьтә үз-үзеңне тоту этикасын.

Беләчәкләр:

Үз сулышыңны һәм тавышың белән идарә итәргә.

Үз фикереңне формалаштырырга һәм белдерергә.

Алынган күнекмәләренә сәхнә куелышында образ өстендә эшләүдә кулланырга.

Сәхнәдә партнер белән иркен аралашырга.

Яшьтәшләр һәм өлкәннәр белән аралашырга.

Үсеш алачак:

Игътибар, хыял, хәтер, образлы фикерләү, эмоциональлек.

Сәнгать зәвыгы.

Тавышның сөйләм характеристикасы.

Танып белү кызыксынулары.

### **2 бүлек. Оештыру-педагогик шартлар комплексы.**

Программаны гамәлгә ашыру төркемләп шөгыльләнүне күздә тотат. Ләкин дәресләр кече төркемнәрдә һәм индивидуаль рәвештә үткәрелергә мөмкин. Укыту-тәрбия процессын оештыруның төп ысуллары һәм формалары: әңгәмә, рольле уен, танып белү уены, шөгыль-уен, репетиция, тренинг, концерт, спектакль, бәйрәм һ. б.

| Программа бүлгә                                     | Тәрбия эшчәнлеген оештыру методлары һәм формалары.                 | Дидактик материал                                                                                   | Нәтижә ясау формалары.                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 бүлек. Кереш дәрес                                | Әңгәмә,уен                                                         | презентация, фото/видео материаллары                                                                | Сораулыклар өстендә эш, уен «Дәвам ит ....» кереш контроль                                                                       |
| 2 бүлек. Театр мәдәнияте нигезләре                  | Әңгәмә,уен                                                         | Видеофильм, презентацияләр, спектакльләрнең видеоязмаларын карау, ижади остаханә, проблемалы хәлләр | күзәтү, театр-экспромт, телдән сораштыру, викторина, табышмаклар, ижади бирем, әкият герое на костюм эскизы                      |
| 3 бүлек. Тышкы һәм эчке элементлар актер техникасы. | Әңгәмә, хикәя, күнегүләр, уен тренингы, ижади остаханә             | презентация, махсус әдәбият, фильмнар, мастер-класслар, аудио-тыңлау әкият                          | Педагогик күзәтү, күнегүләр башкаруны тикшереп тору, укучылар конкурсы, контроль биремнәр, театральләштерелгән конкурслар тамаша |
| 4 бүлек. Пьеса өстендә эш һәм кәмит.                | Ижат остаханәсе, репетицияләр, декорацияләр ясау, шөгыль-репетиция | презентация, фото/видео материаллар, мастер-класслар                                                | Сораштыру, Педагогик күзәтү, анализ, ижади бирем, прогон кәмит                                                                   |
| 5 бүлек. Йомгаклау дәресе                           | Конкурс-уен программасы.                                           | презентация, фото/видео материаллар                                                                 | Ижади биремнәр. Йомгаклау эше.                                                                                                   |
| 6 кисәк. «Театр каникуллары»                        | Театральләштерелгән программа                                      |                                                                                                     | Викторина,күзәтү.                                                                                                                |

# Календарь –тематик план

| <i>№</i> | <i>Ай<br/>Көн</i> | <i>Үткөрү<br/>вакыты</i> | <i>Формасы</i>                    | <i>Сәгать<br/>саны</i> | <i>Тема</i>                                                                                    | <i>Уздыру<br/>урыны</i> | <i>Тикшерү<br/>формасы</i>                    |
|----------|-------------------|--------------------------|-----------------------------------|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------------|
| 1.       | 02.09             | 14.00-14.45              | эңгәмә                            | 1                      | Кереш дәрес                                                                                    | актлар залы             | сораштыру, уен «дөвам ит...», кереш контроль. |
| 2.       | 04.09             | 14.00-                   | эңгәмә                            | 1                      | Түгәрәктә йөрүчеләрнең хокуклары һәм бурычлары.<br>Куркынычсызлык техникасы буенча Инструктаж. | актлар залы             | күзәтү                                        |
| 3.       | 9.09              | 14.45                    | эңгәмә                            | 1                      | Программага кереп китү                                                                         | актлар залы             | тестлаштыру,                                  |
| 4.       | 11.09             | 14.00-                   | эңгәмә                            | 1                      | Программага кереп китү                                                                         | актлар залы             | күзәтү                                        |
| 5.       | 16.09             | 14.45                    | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1                      | Сәнгатьнең барлыкка килүе                                                                      | актлар залы             | Театр-экспромт, күзәтү                        |
| 6.       | 18.09             | 14.00-                   | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1                      | Сәнгатьнең барлыкка килүе                                                                      | актлар залы             | Театр-экспромт, күзәтү                        |
| 7.       | 23.09             | 14.45                    | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1                      | Сәнгать төре буларак- театр                                                                    | актлар залы             | викторина «Театрда этикет».                   |
| 8.       | 25.09             | 14.00-                   | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1                      | Сәнгать төре буларак- театр                                                                    | актлар залы             | күзәтү                                        |
| 9.       | 30.09             | 14.45                    | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1                      | Тамашачы һәм театр                                                                             | актлар залы             | күзәтү                                        |
| 10.      | 02.10             | 14.00-                   | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1                      | Тамашачы һәм театр                                                                             | актлар залы             | күзәтү                                        |

|     |       |        |                                           |   |                                    |             |                                                        |
|-----|-------|--------|-------------------------------------------|---|------------------------------------|-------------|--------------------------------------------------------|
| 11. | 07.10 | 14.45  | сәхнә осталыгы<br>нигезләрән<br>өйрәнү;   | 1 | Театрда сәхнә арты                 | актлар залы | табышмактар,                                           |
| 12. | 09.10 | 14.00- | сәхнә осталыгы<br>нигезләрән<br>өйрәнү;   | 1 | Театрда сәхнә арты                 | актлар залы | ижади эш «Әкият герое<br>костюмы».                     |
| 13. | 14.10 | 14.45  | сәхнә осталыгы<br>нигезләрән<br>өйрәнү;   | 1 | Театрның коллектив үзенчәлеге.     | актлар залы |                                                        |
| 14. | 16.10 | 14.00- | сәхнә осталыгы<br>нигезләрән<br>өйрәнү;   | 1 | Театрның коллектив үзенчәлеге.     | актлар залы |                                                        |
| 15  | 21.10 | 14.45  | сәхнә осталыгы<br>нигезләрән<br>өйрәнү;   | 1 | Театрның сәнгатьле чаралары.       | актлар залы | уен                                                    |
| 16  | 23.10 | 14.00- | сәхнә осталыгы<br>нигезләрән<br>өйрәнү;   | 1 | Театрның сәнгатьле чаралары.       | актлар залы | уен                                                    |
| 17  | 28.10 | 14.45  | образ остаханәсе;                         | 1 | Театр–экспромт.                    | актлар залы | видеоспектакльләр<br>турында фикер алышу һәм<br>анализ |
| 18  | 30.10 | 14.00- | образ остаханәсе                          | 1 | Театр–экспромт.                    | актлар залы | видеоспектакльләр<br>турында фикер алышу һәм<br>анализ |
| 19  | 04.11 | 14.45  | әңгәмә                                    | 1 | Без -тамашачылар.                  | актлар залы | уен                                                    |
| 20  | 06.11 | 14.00- | әңгәмә                                    | 1 | Без -тамашачылар.                  | актлар залы | уен                                                    |
| 21  | 11.11 | 14.45  | костюмнар,<br>декорацияләр<br>остаханәсе; | 1 | Йомгаклау дәресе "Ижади отчет»     | актлар залы | уен                                                    |
| 22  | 13.11 | 14.00- | образ остаханәсе;                         | 1 | Актерның тышкы һәм эчке техникасы. | актлар залы | Ижади эш                                               |

|    |       |        |                                   |   |                                           |             |          |
|----|-------|--------|-----------------------------------|---|-------------------------------------------|-------------|----------|
| 23 | 18.11 | 14.45  | образ остаханәсе;                 | 1 | Ижади мобилизация күнекмәсен формалаштыру | актлар залы | уен      |
| 24 | 20.11 | 14.00- | образ остаханәсе;                 | 1 | Ижади мобилизация күнекмәсен формалаштыру | актлар залы | уен      |
| 25 | 25.11 | 14.45  | образ остаханәсе;                 | 1 | Физик гамәлләр алгоритмы.                 | актлар залы | уен      |
| 26 | 27.11 | 14.00- | әңгәмә                            | 1 | Пространство.                             | актлар залы | уен      |
| 27 | 02.12 | 14.45  | әңгәмә                            | 1 | Пространство.                             | актлар залы | уен      |
| 28 | 04.12 | 14.00- | әңгәмә                            | 1 | Яңгыраш                                   | актлар залы | уен      |
| 29 | 09.12 | 14.45  | әңгәмә                            | 1 | Яңгыраш                                   | актлар залы | уен      |
| 30 | 11.12 | 14.00- | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1 | Сәхнәдәге хәрәкәт                         | актлар залы | уен      |
| 31 | 16.12 | 14.45  | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1 | Сәхнәдәге хәрәкәт                         | актлар залы | уен      |
| 32 | 18.12 | 14.00- | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1 | Сәхнә сөйләме.                            | актлар залы | Ижади эш |
| 33 | 23.12 | 14.45  | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1 | Сәхнә сөйләме.                            | актлар залы | Ижади эш |
| 34 | 25.12 | 14.00- | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1 | Сөйләм аппаратын үстерү.                  | актлар залы | Ижади эш |
| 35 | 30.12 | 14.45  | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1 | Сөйләм аппаратын үстерү.                  | актлар залы | Ижади эш |
| 36 | 06.01 | 14.00- | сәхнә осталыгы нигезләрен өйрәнү; | 1 | Сәхнә киңлегендә аваз бүленеше.           | актлар залы | уен      |

|    |       |        |                                           |   |                                                     |             |                                             |
|----|-------|--------|-------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------|-------------|---------------------------------------------|
| 37 | 08.01 | 14.45  | сэхнэ осталыгы<br>нигезлэрен<br>өйрөнү;   | 1 | Сэхнэ киңлегендэ аваз бүленеше.                     | актлар залы | уен                                         |
| 38 | 13.01 | 14.00- | сэхнэ осталыгы<br>нигезлэрен<br>өйрөнү;   | 1 | Сөйлэм тренинги.                                    | актлар залы | сөйлэм күнегүлөре,<br>шигырьлэр уку         |
| 39 | 15.01 | 14.45  | образ остаханэсе;                         | 1 | Сөйлэм тренинги.                                    | актлар залы | сулыш һәм дөрөс гәүдә<br>торышына күнегүләр |
| 40 | 20.01 | 14.00- | образ остаханэсе;                         | 1 | Яңадан гәүдэләнеш. Өверелү.                         | актлар залы | Ижади эш                                    |
| 41 | 22.01 | 14.45  | образ остаханэсе;                         | 1 | Яңадан гәүдэләнеш. Өверелү.                         | актлар залы | Ижади эш                                    |
| 42 | 27.01 | 14.00- | образ остаханэсе;                         | 1 | Сүзлө хәрәкәтләр                                    | актлар залы | Текстка анализ                              |
| 43 | 29.01 | 14.45  | образ остаханэсе;                         | 1 | Сүзлө хәрәкәтләр                                    | актлар залы | Текстка анализ                              |
| 44 | 03.02 | 14.00- | образ остаханэсе;                         | 1 | Сүзлө хәрәкәтләр                                    | актлар залы | Текстка анализ                              |
| 45 | 05.02 | 14.45  | образ остаханэсе;                         | 1 | Нәфис сүз                                           | актлар залы | Текстка анализ                              |
| 46 | 10.02 | 14.00- | образ остаханэсе;                         | 1 | Нәфис сүз                                           | актлар залы | Текстка анализ                              |
| 47 | 12.02 | 14.45  | образ остаханэсе;                         | 1 | Нәфис сүз                                           | актлар залы | Текстка анализ                              |
| 48 | 17.02 | 14.00- | образ остаханэсе;                         | 1 | Әдәби-сәнгать эсәрләре өстендә эш                   | актлар залы | күзәтү, укучылар конкурсы                   |
| 49 | 19.02 | 14.45  | образ остаханэсе;                         | 1 | Әдәби-сәнгать эсәрләре өстендә эш                   | актлар залы | күзәтү, укучылар конкурсы                   |
| 50 | 24.02 | 14.00- | образ остаханэсе;                         | 1 | Әдәби-сәнгать эсәрләре өстендә эш                   | актлар залы | күзәтү, укучылар конкурсы                   |
| 51 | 26.02 | 14.45  | образ остаханэсе;                         | 1 | Әдәби-сәнгать эсәрләре өстендә эш                   | актлар залы | күзәтү, укучылар конкурсы                   |
| 52 | 03.03 | 14.00- | костюмнар,<br>декорацияләр<br>остаханэсе; | 1 | Арадаш аттестация.                                  | актлар залы | Ижади бирем                                 |
| 53 | 05.03 | 14.45  | укыган эсәрне<br>сэхнэләштерү;            | 1 | Пьесаны сайлау.<br>Вакыйгалар буенча пьесага анализ | актлар залы | Сораулыктар өстендә эш                      |

|    |       |        |                                           |   |                                                     |             |                                |
|----|-------|--------|-------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------|-------------|--------------------------------|
| 54 | 10.03 | 14.00- | укуыган эсэрне сэхнэлэштөрү;              | 1 | Пьесаны сайлау.<br>Вакыйгалар буенча пьесага анализ | актлар залы | Сораулыктар өстендө эш         |
| 55 | 12.03 | 14.45  | образ остаханэсе;                         | 1 | Сэнгатыллек:<br>сөйлөм, мимика, ишарэлэр.           | актлар залы | Педагогик<br>күзөтү, анализлау |
| 56 | 17.03 | 14.00- | образ остаханэсе;                         | 1 | Сэнгатыллек:<br>сөйлөм, мимика, ишарэлэр.           | актлар залы | Педагогик<br>күзөтү, анализлау |
| 57 | 19.03 | 14.45  | образ остаханэсе;                         | 1 | Сэнгатыллек:<br>сөйлөм, мимика, ишарэлэр.           | актлар залы | Педагогик<br>күзөтү, анализлау |
| 58 | 24.03 | 14.00- | образ остаханэсе;                         | 1 | Сэнгатыллек:<br>сөйлөм, мимика, ишарэлэр.           | актлар залы | Педагогик<br>күзөтү, анализлау |
| 59 | 26.03 | 14.45  | костюмнар,<br>декорациялар<br>остаханэсе; | 1 | Реквизитлар һәм декорация эзерләү.                  | актлар залы | Ижади бирем                    |
| 60 | 02.04 | 14.00- | костюмнар,<br>декорациялар<br>остаханэсе; | 1 | Реквизитлар һәм декорация эзерләү                   | актлар залы | Ижади бирем                    |
| 61 | 07.04 | 14.45  | костюмнар,<br>декорациялар<br>остаханэсе; | 1 | Реквизитлар һәм декорация эзерләү                   | актлар залы | Ижади бирем                    |
| 62 | 09.04 | 14.00- | костюмнар,<br>декорациялар<br>остаханэсе; | 1 | Реквизитлар һәм декорация эзерләү                   | актлар залы | Ижади бирем                    |
| 63 | 14.04 | 14.45  | укуыган эсэрне сэхнэлэштөрү;              | 1 | Репетициялар                                        | актлар залы | Педагогик<br>күзөтү, анализлау |
| 64 | 16.04 | 14.00- | укуыган эсэрне сэхнэлэштөрү;              | 1 | Репетициялар                                        | актлар залы | Педагогик<br>күзөтү, анализлау |
| 65 | 21.04 | 14.45  | укуыган эсэрне сэхнэлэштөрү;              | 1 | Репетициялар                                        | актлар залы | Педагогик<br>күзөтү, анализлау |
| 66 | 23.04 | 14.00- | укуыган эсэрне сэхнэлэштөрү;              | 1 | Репетициялар                                        | актлар залы | Педагогик<br>күзөтү, анализлау |
| 67 | 28.04 | 14.45  | укуыган эсэрне сэхнэлэштөрү;              | 1 | Спектакльне кую                                     | актлар залы | Спектакльне кую                |

|    |       |        |                              |   |                                                   |             |                                                     |
|----|-------|--------|------------------------------|---|---------------------------------------------------|-------------|-----------------------------------------------------|
| 68 | 30.04 | 14.00- | укуыган эсэрне сэхнэлэштөрү; | 1 | Комплекслы шөгылъ                                 | актлар залы | Ижади биремнэр. Бергэлэп йомгак ясау                |
| 69 | 05.05 | 14.45  | укуыган эсэрне сэхнэлэштөрү; | 1 | Комплекслы шөгылъ                                 | актлар залы | Ижади биремнэр.                                     |
| 70 | 07.05 | 14.00- | укуыган эсэрне сэхнэлэштөрү; | 1 | Комплекслы шөгылъ                                 | актлар залы | Бергэлэп йомгак ясау                                |
| 71 | 12.05 | 14.45  | Чыгыш ясау                   | 1 | «Күңелле сэхнэ » театральлэштөрелгэн программасы. | актлар залы | Актерлык эшчэнлеге осталыгы буенча чаралар оештыру. |
| 72 | 14.05 | 14.00- | Чыгыш ясау                   | 1 | «Күңелле сэхнэ » театральлэштөрелгэн программасы. | актлар залы | Актерлык эшчэнлеге осталыгы буенча чаралар оештыру. |

**Программаны гамэлгэ ашыру барышындагы укыту-тәрбия бирү планы.**

| №  | БУРЫЧЛАР                                                                                                                                                                   | ТЕМА                                                                                                                  | СРОК |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1. | Үз ижатың белән башкаларны таныштыру, кеше алдында үзеңне иркен, тиешле тоталар. Сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү..<br>Театр сәнгате, аның төп үзенчәлеге белән танышу | Бәйрәмнәрдә чыгыш ясау, белгәннең башкаларга өйрәтү. Очрашу, юбилей кичәләрендә катнашу. Театр дөньясына даими күзәтү |      |
| 2. | Укучыларның үз-үзләренә бәя бирүләре.                                                                                                                                      | Түгәрәк өстәл артында сөйләшүләр. Газета чыгару.                                                                      |      |
| 3. | Табигатькә сакчыл караш, соклану хисләре тәрбияләү.                                                                                                                        | Табигатькә экскурсия, чишмәләренә чистарту, агачлар утырту.                                                           |      |
| 5. | Һөнәр сайлауга әзерлек.                                                                                                                                                    | Төрле һөнәр ияләре белән очрашу.                                                                                      |      |
| 6. | Бер-береңә хөрмәт, игътибар хисләре тәрбияләү.                                                                                                                             | Күңелле ял. Туган көннәрен билгеләп үтү.                                                                              |      |
| 7. | Талантлы артистлар тормышын өйрәнү. Үз-үзеңне культуралы тотарга, зәвыклы киенергә өйрәнү.                                                                                 | Телевизордан концертлар, юбилей кичәләре карау, газета-журналларга даими күзәтү алып бару.                            |      |
| 8. | Ижади дөртне үстерү.                                                                                                                                                       | Газета чыгару. Балалар азетасы белән даими элементдә тору.                                                            |      |

### **Укыту-мәгълүмати һәм методик тәэмин итү**

Күрсәтмә эсбаплар (иллюстрацияләр, видеоматериал, презентацияләр, фонограммалар, биремнәр өчен карточкалар).

Музыкаль фонотека: классик һәм заманча музыка, театр шау-шулары һәм авазлары, табигать авазлары, аудиотеатр.

Видеотека: спектакль язмалары.

Методик копилка (дәрәсләр эшләр, сценарийлар һ. б.)

Аралашу чаралары:

Балалар театр чараларында катнашу.

Профессиональ һәм үзешчән театрларга бару, башка балалар театр коллективлары әгъзалары белән очрашу.

Аттестация формалары, контроль төрләре

Укучыларның дипломнардан, грамоталардан, фотографияләрдән, видеолардан (конкурсларда, фестивальләрдә һәм чараларда катнашу нәтижәсе) төзелгән портфолиолары уңышлы белем алуның дәлиле булып тора.

Белем бирү программасын гамәлгә ашыруга йомгаклар ясау рәвешләре:

Спектакльләр, концертлар, конкурс-уен программалары күрсәтүдә катнашу.

**Программаны гамәлгә ашыру барышында укытуның һәр этабында белем, белем һәм күнекмәләр мониторингы үткәрелә.**

**Кереш**-уку елы башында әңгәмә (театр турында белем дәрәжәсе һәм күләмә), ижади бирем (фантазия һәм ижади фикерләүгә), викторина рәвешендә үткәрелә.

**Арадаш**-беренче яртыеллык йомгаклары буенча (Программаны үзләштерү, контроль күнегүләр, этюдлар башкару, Яңа ел театральләштерелгән тамашасында, гомуми белем бирү учреждениесе чараларында ижади күрсәтүләрдә катнашу).

**Йомгаклау**-уку елы ахырында (ижади күрсәтүләрдә актив катнашу, уку спектында катнашу).

### **Кулланылган әдәбият исемлеге:**

1. Әхәт Гаффар: балалар өчен әкиятләр, хикәяләр, пьесалар. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2016.
2. Балалар фольклоры. Казан:/ Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты, 2009.
3. Бәби: балалар өчен пьесалар/Илгиз Зәйниев. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2018.
4. Вагыйзов С. Г. Кызыклы грамматика. Татар теленнән дидактик уеннар һәм мавыктыргыч күнегүләр. Тулыландырылган икенче басмасы. Казан. Тат.кит.нәшр., 1980.
5. Гөлбакча. Балалар бакчалары өчен хрестоматия. Төзүчеләре: Ф.Ю. Юсупов, З.Ф. Камалова, Р.А.Борханова. Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1990.
6. Исмәгыйлева С.Г. Татар теленнән класстан тыш эшләр. Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1981.
7. Зиннурова Ф.М. Бала сөйләмендәге кимчелекләрне төзәтү. – Казан: Мәгариф, 2005.

8. Кабыргалы-камчылы: Татар халык уеннары. - Казан: Мәгариф, 2002.
9. Малай-шалайлар: балалар өчен шигырьләр/Роберт Миңнуллин. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2019.
10. Мәктәп сәхнәсе өчен пьесалар [төз.Р.Сәлах]. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2017.
11. Нәкый Исәнбәт. Балалар фольклоры һәм җырлы-сүзле йөз төрле уен. Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1984.
12. Нуриев Г.Р. С. Сәнгатьле уку. Методик ярдәмлек. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2000.
13. Рәүфә Уразман. Татар халкының йолалары һәм бәйрәмнәре. Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1992.
14. Рәшит Ягъфәров. Кәжә-мәкәржә. – Казан ”Мәгариф”, 1994.
15. Сүз эчендә хикмәт бар: мәкальләр, әйтемнәр, канатлы сүзләр/ төз. Т.Р. Шакирова. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2010.
16. Татар балалар әдәбиятыннан хрестоматия. Төзүчеләре: Л.И. Минһаҗева, И.Х. Мияссарова. - Казан: Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты (ТаРИХ), 2003.
17. Татар драматургиясе (1980 - 2000 еллар): Сайланма пьесалар. - Казан: “Хәтер” нәшрияты, 2003.
18. Татар халык мәкальләре: мәкальләр җыелмасы: 3 томда/ Нәкый Исәнбәт. - 2 нче басма. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2010.
19. Татар балалар әдәбияты. Шигырьләр һәм пьесалар. Төзүчесе: С.Г. Сәмитова.-Казан: Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты (ТаРИХ), 2003.
19. Хафизова Р.С. Карурманда ниләр булмас: Әкиятләр, әкият-пьесалар. Кече һәм урта яшьтәге мәктәп балалары өчен. - Казан: Мәгариф, 1999.
20. Шәрифуллина Э.М. Җырлы бәйрәм. Мәктәпләрдә әдәби-музыкаль кичәләр